

FARNÍ ZPRAVODAJ

24. března 2024

č. 12a/2024

Květnou nedělí začíná Svatý týden

Jak slavíme jednotlivé dny tzv. Svatého, neboli pašijového, týdne, který začíná Květnou nedělí (letos 24. března) a končí nedělí Zmrtvýchvstání Páně? A co tyto dny znamenají? Připravme se na slavení nejdůležitějších křesťanských svátků v roce.

Květná neděle

Na Květnou neděli, nazývanou In Palmis, si církve připomíná slavný vjezd Krista Pána do Jeruzaléma.

Přede mší svatou se věřící shromáždí většinou mimo kostel, v ruku drží ratolesti (v našich krajích to bývají větvičky kočiček), které kněz na začátku obřadu pokropí svěcenou vodou a přečte jedno ze čtyř evangelií o vjezdu Páně do Jeruzaléma. Poté je zahájen průvod, který směřuje do kostela, kde bude slavena mše svatá. Při průvodu se zpívají antifony: „Z Jeruzaléma vyšly zástupy naproti Pánu; děti mávaly olivovými ratolestmi a všichni volali: Hosana na výsostech... Lidé prostírali Pánu na cestu své pláště a volali: Hosana synu Davidovu! Požehnaný ten, který přichází ve jménu Hospodinově!“ Pokud se nemůže konat průvod mimo kostel, oslaví se vjezd Páně uvnitř kostela slavnostním vstupem před hlavní mší nebo se alespoň koná na začátku mše svaté krátká připomínka na vjezd Páně do Jeruzaléma.

Při mši svaté se čtou nebo zpívají (vícehlasně) pašije, tj. úryvky z evangelií o utrpení a smrti Ježíše Krista. V římském ritu se s pašijemi můžeme setkat jen dva dny v roce: na Květnou neděli (v jednom ze synoptických evangelií dle ročního cyklu) a na Velký pátek (Janovy pašije)..

Zelený čtvrtek

Tento den si připomínáme poslední večeři, kterou slavil Ježíš se svými apoštoly a při níž ustanovil svátost kněžství i eucharistie (tedy svátost Ježíšova Těla a Krve).

Dopoledne se proto setkávají všichni kněží diecéze se svým biskupem v diecézní katedrále. Tato bohoslužba se nazývá Missa chrismatis a má zdůraznit společenství kněží s biskupem. Kněží, kteří s biskupem koncelebrují, mají být z různých částí diecéze, aby se tak naznačila jednota diecézního kněžstva. Při této bohoslužbě se svěcí posvátné oleje, jež se budou po celý rok používat ve všech farnostech diecéze k udílení svátostí. Jedná se o oleum infirmorum (olej nemocných), oleum catechumenorum (olej katechumenů) a oleum chrismatis (křížmo). Dále se při této bohoslužbě obnovují kněžské a jáhenské sliby.

Ve večerních hodinách se pak slaví bohoslužba na památku poslední večeře Páně. Svatostánek je před slavením mše svaté prázdný, kněz při mši konsekruje hostie také na Velký pátek, což je jediný den v roce, kdy se neslaví eucharistie. Po postní době (s výjimkou slavností) se na Zelený čtvrtek poprvé rozezní chvalozpěv Sláva na výsostech Bohu a rozezvučí se zvony, které poté utichnou až do velikonoční vigilie, podle lidové tradice "zvony odletí do Říma".

Po přijímání se za zvuku řehtaček přenáší nádoba s konsekrovanými hostiemi průvodem, v jehož čele se nese kříž, na předem připravené a vyzdobené místo v kostele, kde bude uchována až do přijímání během Velkopátečních obřadů. Na tomto místě se chvíli tiché adorace připomíná Ježíšova modlitba v Getsemanské zahradě.

Tímto dnem, resp. přesněji večerem, začíná velikonoční triduum, které končí modlitbou večerních chval o Velikonoční neděli.

Velký pátek

Je to den přísného postu. Podle prastaré tradice je spolu s Bílou sobotou (do západu slunce) jediným dnem v roce, kdy je zakázáno slavení svátostí, vyjma svátosti pokání a pomazání nemocných. Pohřeb se má v tento den konat beze zpěvu, bez varhan a bez zvonění. Je to den přísného postu, neboť se připomíná Ježíšova křížová cesta a ukřižování.

Místo mše svaté se konají, nejlépe kolem třetí hodiny odpoledne, Velkopáteční obřady, které mají tři části: bohoslužbu slova, uctívání kříže a svaté přijímání. Obřady začínají za úplného ticha, kdy kněz a jáhen po příchodu k oltáři pozdraví oltář hlubokou úklonou a vrhnou se tvář nebo pokleknou. Tato prostrace naznačuje jak ponížení člověka „pocházejícího ze země“, tak zármutek a bolest církve.

Podobně jako na Květnou neděli se zpívají (případně čtou) pašije, zpráva o Ježíšově smrti, tentokrát podle evangelisty Jana. Poukazují na Ježíše - beránka a ztotožňují Jeho obět' na kříži s velikonoční obětí na odpuštění hříchů a vítězstvím nad smrtí. Nápis na Ježíšově kříži (INRI - Ježíš Nazaretský, král židovský) napsaný hebrejsky, řecky a latinsky - v tehdejších jazycích, poukazuje na fakt, že Ježíš přináší spásu lidem všech národů.

Bohoslužbu slova uzavírá 10 starobylých přímluv, které pocházejí již z prvních dob křesťanství. Společně v nich prosíme za církve; za papeže; za služebníky církve a za všechny věřící; za katechumeny; za jednotu křesťanů; za židy; za ty, kdo věří v Boha, ale nevěří v Krista; za ty, kdo nevěří v Boha; za ty, kdo mají odpovědnost za společnost a stát a za ty, kdo trpí. Letos bude přidána mimoriádná 11. za mír. Vyjadřuje se tím, že Kristus zemřel za všechny lidi, i za ty, kdo Ho neznají.

Poté následuje obřad uctívání kříže, který se přenese za trojitě výzvy: „Hle, kříž, na kterém umřel Spasitel světa“ a odpovědi lidu „Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste“ k oltáři. Kříž se uctívá pokleknutím, případně políbením. Oltář se pak pokryje plátnem, připraví se na něm korporál, misál a přenese se nádoba s konsekrovanými hostiemi pro věřící ke svatému přijímání. Obřady končí za úplného ticha.

Bílá sobota

V tento den setrvává církev v modlitbách u Kristova hrobu a uvažuje o Jeho umučení a smrti a také o Jeho sestoupení mezi mrtvé. Očekává v modlitbě a postu Jeho vzkříšení.

Večer po setmění se slaví předvečer (vigilie) nedělní slavnosti Zmrtvýchvstání Páně. Od nejstarších dob je tato noc zasvěcena Pánu, aby podle evangelia byli věřící s hořícími lampami v rukou podobni těm, kteří očekávají Pána, až znovu přijde, aby je našel, jak bdí, a přivedl ke svému stolu.

Obřady začínají většinou venku před kostelem, lid se shromáždí u zapáleného ohně, který kněz požehná a do připravené velikonoční svíce - paškálu rydlem vyryje kříž a řecká písmena alfa a omega se slovy: „Kristus včera i dnes, začátek i konec, alfa i omega, Kristus je Pán všech věků, on vládne dějinám, jeho je království i moc i sláva po všechny věky věků. Amen.“ Poté může do paškálu zasadit pět kadidlových zrn na způsob kříže. Paškál je zapálen od nového ohně a se slovy „Světlo Kristovo“ je přenesen před kostel, kde si od něho zapalují své svíce i ostatní věřící, kteří poté jen za svitu svící přichází do ztemnělého kostela.

Po velikonočním chvalozpěvu - Exultet - začíná bohoslužba slova. Sedm čtení ze Starého zákona (případně alespoň tři) připomínají podivuhodné skutky, které činil Bůh svému lidu od počátku, tj. od stvoření světa. Po každém čtení následuje sponsoriální žalm s chvílí tichého usebrání. Po posledním čtení ze Starého zákona se rozsvítí světla, rozeznívají se zvony i hudba a kněz začne zpívat chvalozpěv Sláva na výsostech Bohu a následuje čtení epištoly, slavnostní zpěv Aleluja a evangelium.

Další částí Velikonoční vigilie je křestní bohoslužba. Zpívají se litanie, poté kněz posvětit vodu v křtitelnici a ponoří do ní paškál. Jsou-li ve farnosti katechumeni, je jim v tomto okamžiku udělena svátost křtu. Dále mše svatá pokračuje slavením eucharistie, k dosažení plnosti se doporučuje přijímat pod způsobou chleba i vína.

Neděle Zmrtvýchvstání Páně

Na Boží hod velikonoční se slaví mše svatá už v plně radostném duchu. Připomíná se nejdůležitější událost křesťanské víry, kdy mrtvý Ježíš vstal z hrobu k novému životu a tím zničil hřích a smrt. Tato událost je natolik zásadní, že se slaví celých osm dní, následuje tedy velikonoční oktáv. Doba velikonoční pokračuje po celých padesát dní od neděle Zmrtvýchvstání až do neděle Seslání Ducha Svatého.

Zdroj: cirkev.cz

ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST Duchovní správce
RYCHALTICE, HUKVALDY P. David Tyleček
Rychaltice 3, 739 46 Hukvaldy | farnost-rychaltice.cz
kontakt: 731 625 686, rkf.rychaltice@doo.cz, rkf.hukvaldy@doo.cz

